การพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง : กรณีศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร

A Development of Authentic Assessment Model : A Case Study Faculty of Education Yasothon Buddhist College

วรัญรัตน์ พันผาด
Waranrat Phanpad
พระมหาจิรายุทธ ปโยโค (มุลชิวะ)
Phramaha Jirayuth Payoko (Mulachiva)
ณัฐพล จินดารัมย์
Natthapol Jindaram
e-mail: natha.jin007@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) องค์ความรู้และรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง 2) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงและ 3) พัฒนาและนำรูปแบบการประเมินไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ศึกษา จำนวน 123 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบประเมินตามสภาพจริง สถิติที่ใช้คือ ค่าพารามิเตอร์ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเกณฑ์ 80/80 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีอยู่ในระดับปานกลาง (μ = 3.12, S.D. = 0.77) ประสิทธิภาพของระบบการประเมินหลังปรับปรุงและมีค่าเท่ากับ 81.22/83.04 และรูปแบบการพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงมีประสิทธิภาพโดยมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การเรียนรูตามสภาพจริง, การประเมิน, คณะศึกษาศาสตร์, วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร

Abstract

The objective of this research was to study the knowledge and models of authentic assessment, to evaluate the efficiency and effectiveness of authentic assessment, and to apply the evaluation results to teaching and learning management at the College of Religious Studies in Yasothon University. The study involved 123 participants. The research tool used was an authentic assessment form, and the statistics applied were parameters, standard deviation, and efficiency and effectiveness based on the 80/80 criterion. The research results showed that student satisfaction with authentic assessment was at a moderate level (μ = 3.12, S.D. = 0.77). The efficiency of the assessment system after improvement was 81.22/83.04, and the development of the authentic assessment model demonstrated significant effectiveness at the .05 level.

Keywords: Authentic learning, Assessment, Faculty of Education, Yasothon Buddhist College

บทนำ

สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและในยุคปัจจุบันสังคมมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมาก นักคิดในแวดวงต่าง ๆ ของโลกและไทยต่างก็พากันให้ความสนใจกับสภาพสังคมเป็นอย่างยิ่งนักคิดทั้งหลายเรียกสังคมของมนุษยชาติในอนาคตในชื่อที่แตกต่างกันซึ่ง อัลวิน ทอฟฟเลอร์ (Alvin Toffler, 2538) เรียกว่า ยุคคลื่นลูกที่สาม (the third wave) โดยมองว่าการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีลักษณะ “การเปลี่ยนแปลงทั้งโลก” (global) ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา เป็นต้น โดยมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นตัวขับเคลื่อน ในขณะที่ อีริค ชมิดท์ และ เจเรด โคเฮน (Eric Schmidt & Jared Cohen, 2014) เรียกโลกยุคนี้ว่า “ยุคดิจิทัลเปลี่ยนโลก” (the new digital age) นอกจากนี้แล้ว ยังถูกเรียกในชื่ออื่นๆ อีก เช่น “ยุคโลกไร้พรมแดน” (borderless world) ยุคโลกาภิวัตน์ (globalization) สุวิทย์ เมษินทรีย์ (2550) อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรียกว่าเป็นยุค “หลังสังคมฐานความรู้” (อดุลย์ ศรีวังคูณ, 2557) ซึ่งเป็นโลกที่เน้นเรื่องกัลยาณมิตร มี

การเปลี่ยนรูปแบบของคนจากต่างคนต่างปิด ไปสู่ต่างคนต่างเปิดเป็นโลกที่ก้าวข้ามสังคมที่เน้นการแข่งขันไปสู่การร่วมสร้างสรรค์ เป็นโลกที่ภูมิปัญญาได้พัฒนาก้าวข้ามทรัพย์สินทางปัญญาสู่ภูมิปัญญามหาชน เช่น ยูทูบ หรือวิกิพีเดีย โลกหลังสังคมฐานความรู้ เป็นโลกที่เปลี่ยนวิถีชีวิตมนุษย์จากการพึ่งพิง ไปสู่ความเป็นอิสระและการพึ่งพาอาศัยกัน

จากแนวคิดของ สุวิทย์ เมษินทรีย์ (2550) แล้วจะเห็นว่าค่อนข้างมองโลกในแง่ดี ซึ่งแตกต่างจากแนวคิดของ เจมส์ มาร์ติน (James Martin, 2553) ซึ่งปรากฏอยู่ในหนังสือของเขาที่ชื่อว่า “โลกแห่งศตวรรษที่ 21” (the meaning of the 21st century) เจมส์ มาร์ติน ได้เสนอแนวคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้างในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่ง ค่อนข้างจะเป็นในทางลบ แต่เขามีเจตนาที่จะกระตุ้นให้สังคมตระหนักและหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น เช่นเดียวกับ ประเวศ วะสี (2545) ที่เห็นว่าวิถีชีวิตของมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 จะมีปัญหามากขึ้น อันสืบเนื่องมาจากกิเลสและอวิชชาจะต้องอาศัยหลักธรรมทางพุทธศาสนามาแก้ปัญหา มนุษย์จะต้องเปลี่ยนไปสู่ภาวะหรือภพภูมิที่สูงกว่า การศึกษา (education) มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนใหม่มีคุณภาพ มีศักยภาพ สามารถปรับตัวได้อย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ การจัดการศึกษาในแนวทางที่เหมาะสมกับสภาพความตองการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา และวัฒนธรรมของประเทศจะสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แกสังคมไทย แต่จากการเปลี่ยนแปลงอยางรวดเร็วของกระแสโลกาภิวัตน์ (globalization) และการแขงขันกับที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย จำเป็นต้องอาศัยฐานแห่งความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology) การเปลี่ยนแปลงนี้ก็ทำให้สังคมไทยประสบปัญหาอย่างมากมาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) (2546) ได้สรุปทิศทางการศึกษาไทยในอนาคตวามีเจตนารมย 2 ประการ คือ การพัฒนาคนและพัฒนาสังคม การพัฒนาคนไทยเพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา ความรู้และจริยธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเขมแข็งและมีดุลยภาพใน 3 ด้าน คือ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สังคมสมานฉันทและเอื้ออาทรต่อกัน กล่าวได้ว่าหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาก็คือ การปฏิรูปการเรียนรู้

“...การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยพาะอย่างยิ่งการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทยและความเป็นสากล โดยในการจัดการศึกษาต้อยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนา

ตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนจึงต้องสอดคล้องกับชีวิตจริง ปฏิบัติได้จริงเป็นหลัก และตัวชี้วัดที่สำคัญก็คือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ ก้าวหน้าสูงสุด เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขได้เต็มศักยภาพ การประเมินจึงต้องดำเนินการให้สอดคล้องเหมาะสมกับรูปแบบของผู้เรียน ตามความถนัดความสนใจที่แตกต่างกัน แต่มีรูปแบบที่เอื้ออำนวยและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกแสดงความรู้ ความสามารถ ความรู้สึก พฤติกรรมที่ผู้เรียนมีและสามารถปฏิบัติได้อย่างแท้จริง ซึ่งอาศัยข้อมูลหลักฐานเหล่านั้นสะท้อนที่เป็นจริงของผู้เรียนเพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงวิธีการเรียนแต่ละคน...” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

ดังนั้น การวัดและการประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากที่สุด ก็จะมีความหมายถึงการประเมินผลตามสภาพจริง และในแวดวงการศึกษาได้มีผู้ที่หันมาสนใจการประเมินผลดังกล่าว ซึ่งเป็นกระบวนการวัดและประเมินผลทางการศึกษาแบบทางเลือกใหม่อย่างกว้างขวาง และวิธีการประเมินผลดังกล่าวเป็นการประเมินผลจากงานหรือผลงานที่เป็นจริงมากกว่าการประเมินด้วยข้อสอบแบบเลือกตอบเพียงอย่างเดียวและเป็นการประเมินผลตามเกณฑ์ ซึ่งนับว่ามีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานจริงในชีวิตประจำวัน สามารถนำไปสู่กระบวนการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง สามารถประเมินความสามารถ ทักษะ ความคิดขั้นสูงที่ซับซ้อน ตลอดจนความสามารถในการแก้ปัญหาและการประยุกต์ใช้วิชาต่าง ๆ นอกจากนี้ วิธีการประเมินผลตามสภาพความเป็นจริงนับว่าเป็นการประเมินในเชิงบวกเพื่อค้นหาความสามารถ จุดเด่น และความก้าวหน้าของผู้เรียน รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนจุดที่ต้องการพัฒนาให้สูงขึ้นเต็มตามศักยภาพ และเป็นเครื่องมือประเมินที่มีประสิทธิภาพที่ใช้ในการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งสามารถใช้ในการประเมินรวม ในสถานการณ์การเรียนการสอนที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนปฏิบัติได้จริง โดยนักเรียนเป็นผู้สร้างงานและสร้างความรู้ โดยครูเป็นผู้แนะนำให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามความสามารถ การประเมินผลดังกล่าวจะอำนวยประโยชน์ให้แก่ครูผู้สอนได้พัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร สนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้เป็นอย่างดี (กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

จากเหตุผลและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง กรณีศึกษา : คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร” โดยเน้นศึกษาถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงและการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกในระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร พร้อมทั้งการนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเป็นกรอบภาระงานที่มหาวิทยาลัยจะต้องจัดการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ความรู้และรูปแบบการประเมินผลการเรียนรูตามสภาพจริง

2.เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประเมินผลการเรียนรูตามสภาพจริง

3. เพื่อพัฒนาและนำรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากร (population) และกลุ่มเป้าหมาย

ประชากร (population) และกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ศึกษาในการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) เป็นพระนักศึกษา/นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 123 รูป/คน ในครั้งนี้ โดยการศึกษาค่าพารามิเตอร์ (μ) จากประชากร (population) และกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด

2. กระบวนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มเป้าหมาย โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการวิจัยดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง

1) แบบการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

2) แบบการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงสำหรับอาจารย์ผู้บรรยาย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง

1) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านศึกษาศาสตร์

2) แบบทดสอบระหว่างเรียน

3) แบบวัดความสนใจในการเรียนด้านศึกษาศาสตร์

4) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรายบุคคล

5) แบบบันทึกการตรวจงาน

6) ใบงาน

7) แบบประเมินทักษะกระบวนการด้านศึกษาศาสตร์

3. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม (questionnaire) ที่สร้างขึ้นไปนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (specialist) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมด้านเนื้อหา ความเชื่อมั่น (reliability) และความเที่ยงตรง (validity) ของเครื่องมือการวิจัยทั้งข้อคำถามเชิงปริมาณ (quantitative research) และข้อคำถามเชิงคุณภาพ (qualitative research) และได้มีผู้เชี่ยวชาญ (specialist) ในด้านการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้ จำนวน 5 ท่าน

4. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมด้านเนื้อหา ความเชื่อมั่น (reliability) และความเที่ยงตรง (validity) จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติม

5. หลังจากที่ได้ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมแบบสอบถามการวิจัย (questionnaire) ตามคำแนะนำแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

6. หลังจากที่ได้แบบสอบถามการวิจัย (questionnaire) ที่มีความสมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักศึกษาวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ จำนวน 30 ชุด ทั้งนี้ เพราะวิทยาลัยดังกล่าวมีบริบทที่ใกล้เคียงกัน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) และความเที่ยงตรง (validity) ของแบบสอบถามก่อนลงพื้นที่จริง

7. นำแบบสอบถาม (questionnaire) จำนวน 30 ชุด มาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) และความเที่ยงตรง (validity) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แล้วไปนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอนุมัติก่อนแจกแบบสอบถามจริง

8. นำแบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผ่านการอนุมัติจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปลงพื้นที่เพื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่างตามระเบียบวิธีวิจัยทางศึกษาศาสตร์ต่อไป

สำหรับวิธีการสร้างและการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัยนั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสร้างขึ้นโดยคณะผู้วิจัยเอง ทั้งแบบสอบถาม (questionnaire) และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ภายใต้กรอบแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานเพื่อให้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบบสอบถามการวิจัยจะใช้คำถาม 2 ลักษณะ คือ ข้อคำถามแบบปลายปิดและข้อเสนอแนะ (closed-ended questions) ส่วนแบบข้อคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นแบบปลายเปิด (open-ended) เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วก็ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา พร้อมประเมินค่า IOC โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ส่วนการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ (specialist) เป็นการนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญให้พิจารณาและทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและภาษาโดยพิจารณาถึงความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of Item objective congruenceหรือ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจะใช้ดุลยพินิจพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่าคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

พร้อมนี้ การตรวจความถูกต้องด้านสอบเนื้อหา ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (specialist) จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนและความสอดคล้องของเนื้อหาของแบบสอบถามที่ตรงกับเรื่องที่จะศึกษา การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้พิจารณาความถูกต้อง ความสมบูรณ์ และจากค่าสัมประสิทธิ์ครอนบัค อัลฟ่า (Cronbach’s Alpha Coefficient)

10. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย (research data collection) ผู้วิจัยได้มีกระบวนการ คือได้จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม/แบบทดสอบการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) และแบบทดสอบด้วยตนเอง จำนวน 30 ชุด คณะผู้วิจัยได้ชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ทราบถึงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลตามความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลการวิจัยตรงตามความเป็นจริง คณะผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามด้วยตนเองและได้รับแบบสอบถาม/แบบทดสอบที่มีเนื้อหาสมบูรณ์คืนกลับมา จำนวน 123

ชุด ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์และแบบทดสอบ เป็นต้น

11. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของประเด็นคำถามต่าง ๆ ในกรณีที่จำนวนแบบสอบถามขาดความสมบูรณ์จำนวนเท่าใด ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่และแจกแบบสอบถาม/แบบทดสอบเพิ่มเติมจำนวนเท่าที่ขาดไป และดำเนินการตามขั้นตอนการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

1) ข้อมูลส่วนที่ 1 เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ และระดับการศึกษาวิเคราะห์ โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2) ข้อมูลส่วนที่ 2–10 ได้ใช้สถิติต่าง ๆ เช่น การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยการประมวลผลข้อมูลจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ (software package)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาองค์ความรู้และรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง จากการสำรวจบริบทของการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีอยู่ในระดับปานกลาง (μ = 3.12, S.D. = 0.77)

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง จากการสำรวจบริบทของการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบและกระบวนการการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร โดยใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ผ่านแบบประเมินรูปแบบใหม่ พบว่า ประสิทธิภาพของระบบการประเมินหลังปรับปรุงและมีค่าเท่ากับ 81.22/83.04 และรูปแบบการพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงมีประสิทธิภาพโดยมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อพัฒนาและนำรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร คณะผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยเสนอต่อผู้บริหารวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ผู้ให้การสนับสนุนการวิจัย และ

เสนอรายงานต่อคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย เพื่อนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

อภิปรายผล

ประเด็นที่ 1 องค์ความรู้และรูปแบบการประเมินผลการเรียนรูตามสภาพจริง จากการสำรวจบริบทของการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีอยู่ในระดับปานกลาง (μ = 3.12, S.D. = 0.77) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การประเมินตามสภาพจริงมีผลระดับปานกลาง มีองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน คือ (1) ความแม่นยำ การประเมินตามสภาพจริงให้ข้อมูลที่แม่นยำเกี่ยวกับมูลค่าของสินทรัพย์ในปัจจุบัน โดยพิจารณาจากสภาพและสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน (2) ความเป็นกลาง ผู้ประเมินมักเป็นบุคคลภายนอกที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียในสินทรัพย์ จึงช่วยให้มั่นใจได้ถึงความเป็นกลางของการประเมิน และ (3) ความยืดหยุ่น การประเมินตามสภาพจริงสามารถปรับให้เข้ากับความต้องการเฉพาะของบริบทของมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับการศึกษาของ จินตวีร์พร แป้นแก้ว และคณะ (2562) ที่ศึกษาเรื่อง การประเมินตามสภาพจริง ที่อธิบายว่า เมื่อมีการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แล้วก็มีความจำเป็นที่จะต้องปฏิรูปกระบวนการวัดและประเมินผลใหม่ให้สอดคล้องกัน ซึ่งผู้รู้ในวงการศึกษาได้ยอมรับว่าแนวคิดในการวัดและประเมินผล การเรียนที่เหมาะสม คือ การประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) ที่เป็นการประเมินที่สามารถค้นหาศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียน เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลและหลักฐานที่แสดงให้ทราบถึงการเรียนรู้และการพัฒนาของผู้เรียนตามสภาพความเป็นจริง สามารถประเมินได้อย่างถูกต้องว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง เน้นให้ผู้เรียนนำทักษะความรู้ที่เกี่ยวข้องไปใช้ ในสภาพการณ์ที่เป็นจริงในชีวิตได้ต่อไป การประเมินสภาพจริงเป็นการประเมินที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติ ถ้าสามารถปฏิบัติได้ในสถานการณ์จริงจะดีมาก แต่ถ้าไม่ได้อาจใช้สถานการณ์จำลองที่พยายามให้เหมือนจริงมากที่สุด หรืออาจจะให้ผู้เรียนไปปฏิบัตินอกห้องเรียน หรือที่บ้านแล้วเก็บผลงานไว้ โดยอาจจะเก็บไว้ในแฟ้มสะสมงาน แล้วครูเรียกมาประเมินภายหลังสถานการณ์ที่ประเมินควรเป็นสถานการณ์ที่ประเมินผู้เรียนได้หลายมิติ เช่น ทักษะ ความรู้ความสามารถการคิด และคุณลักษณะต่าง ๆ วิธีการที่ใช้ประกอบการประเมินตามสภาพจริงควรมีหลากหลายประกอบกัน สรุปได้ดังนี้ (1) การสังเกต (2) การสัมภาษณ์ (3) การตรวจงาน (4) การรายงานตนเองของนักเรียน (5) การบันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (6) การใช้ข้อสอบแบบเน้นการปฏิบัติจริง และ (7) การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

ประเด็นที่ 2 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง จากการสำรวจบริบทของการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบและกระบวนการการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร โดยใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ผ่านแบบประเมินรูปแบบใหม่ พบว่า ประสิทธิภาพของระบบการประเมินหลังปรับปรุงและมีค่าเท่ากับ 81.22/83.04 และรูปแบบการพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงมีประสิทธิภาพโดยมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อธิบายได้ว่า คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มีการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการประเมินบริบททางการศึกษาตามเกณฑ์ประสิทธิภาพจนทำให้มีการวัดและประเมินผลหลังใช้แบบประเมินได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ณิฐภา ประวาสุข และคณะ (2564) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงอิงสมรรถนะโครงงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวส.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า

1) การประเมินผลตามสภาพจริง มี5 องค์ประกอบ คือ (1) ผู้สอน (2) ผู้เรียน (3) สภาพแวดล้อม (4) สื่อการเรียนรู้ และ (5) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้

2) กระบวนการพัฒนาแบบประเมินผลตามสภาพจริง ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การกำหนดสมรรถนะการเรียนรู้ (2) หลักสูตรการออกแบบการจัดการเรียนรู้ (3) การจัดแผนการเรียนรู้ตามรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง (4) การเตรียมผู้สอน (5) การจัดการเรียนรู้โดยยึดกลุ่มอาชีพผู้เรียนเป็นฐาน และ (6) การพัฒนาผู้เรียนกิจกรรมการเรียนรู้พฤติกรรม

3) การสร้างรูปแบบการประเมินตามสภาพอิงสมรรถนะ ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ข้อมูลพื้นฐานส่วนที่เกี่ยวข้อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดรูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงอิงสมรรถนะในรายวิชาโครงงานใน 5 ด้าน และความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดรูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงอิงสมรรถนะในรายวิชาโครงงานใน 6 ด้านที่ต้องพัฒนา

4) ผลการทดลองรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงอิงสมรรถนะประกอบด้วย 5 ด้าน คือ (1) ศึกษาการสังเคราะห์ฐานอาชีพ (2) การพัฒนาการเรียนรู้ (3) การสร้างสมรรถนะการเรียนรู้ (4) เตรียมการผู้สอน และ(5) ปฏิบัติการเรียนรู้โดยยึดอาชีพเป็นฐาน

5) ผลการประเมินรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงอิงสมรรถนะในรายวิชาโครงการ โดยภาพรวมมีค่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ 4,49, S.D. 0.41)

สอดคล้องกับ อินทิรา จารุจินดา และพรสิน สุภวาลย (2566) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการสงเสริมการใชการประเมินตามสภาพจริงของครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผลการวิจัยพบว่า

1) ครูผู้สอนภาษาอังกฤษใชการประเมินตามสภาพจริงอย่างน้อย 1 วิธี วิธีที่ใช่มากที่สุด คือ การใชใบงานแบบฝกหัด รองลงมา คือ การสังเกต สวนวิธีที่ใช้น้อยที่สุด คือ การใชโครงงาน การจัดนิทรรศการหรือการนำเสนอผลงาน ครูมีเจตคติ ความรู การปฏิบัติการในการประเมินตามสภาพจริงในระดับมากปญหาการใชการประเมินตามสภาพจริง ได้แก่ ปญหาที่มาจากนักเรียน ครอบครัวของนักเรียน บริบทในชั้นเรียน งบประมาณ และครูผู้สอน และมีความต่องการรับการอบรมเรื่องอื่น ๆ มากกวาเรื่องการใช่การประเมินตามสภาพจริง และตองการรับการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบผสมออนไซตและออนไลน

2) แนวทางการสงเสริมการใช่การประเมินตามสภาพจริง ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านครู (2) ด้านรูปแบบการฝึกอบรม (3) ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร และ (4) ด้านนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการ

สอดคล้องกับ ศิระ ประเสริฐศักดิ์ และคณะ (2566) ที่ศึกษาเรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงในยุคดิจิทัล ผลการศึกษาพบว่า เป้าประสงค์หลักที่สำคัญที่ สุดของกระบวนการเรียนการสอน ก็คือการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน ซึ่งการที่จะทราบได้ว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปจนเกิดเป็นทักษะ ความรู้ ความสามารถ รวมทั้งคุณธรรมที่ต้องการหรือไม่นั้นจำเป็นต้องมีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เป็นการประเมินที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติ ถ้าสามารถปฏิบัติได้ในสถานการณ์จริง หรืออาจจะให้ผู้เรียนไปปฏิบัตินอกห้องเรียน หรือที่บ้านแล้วเก็บผลงานไว้ โดยอาจจะเก็บไว้ในแฟ้มสะสมงาน แล้วครูเรียกมาประเมินภายหลัง หรือการเก็บข้อมูลผ่านระบบดิจิทัลผ่านเครื่องมือที่หลากหลาย โดยเฉพาะการใช้แอปพลิเคชันซึ่งการใช้แอปพลิเคชันในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้นอกจากจะเกิดประโยชน์การวัดผลในห้องเรียน ยังช่วยให้สถาบันการศึกษาประหยัด ค่าใช้จ่ายจากการเตรียมสอบ และเป็นการใช้เทคโนโลยีได้อย่างเกิดประโยชน์ ช่วยให้ผู้สอนลดเวลาในการทำข้อสอบและจัดชุดทดสอบ อีกทั้งจะทราบจุดบกพร่องการเรียนของนักเรียนแต่ละคนในแต่ละเนื้อหา เพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไข กระบวนการจัดการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น ในด้านของผู้เรียนเอง ก็จะได้ทราบข้อมูลและประเมินตนเองได้ว่าไม่เข้าใจเนื้อหาตรงส่วนใดเพื่อจะได้กลับไปทบทวน และทำความเข้าใจในเนื้อหานั้นอีกครั้งหนึ่ง

จากบทความนี้สามารถสรุปถึงเครื่องมือทางด้านดิจิทัลในยุคดิจิทัลที่เข้ามามีบทบาทในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง เช่น Google classroom เป็นห้องเรียนเสมือนสำหรับการจัดการเรียนการสอน โปรแกรมที่รวบรวมบริการที่สำคัญต่าง ๆ เข้าด้วยกัน หรือ Kahoot เป็นโปรแกรมที่ใช้ตอบคำถามคำตอบทางออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งล้วนทั้งหมดนั้น ก็เป็นเครื่องมือที่ตอบโจทย์สังคมยุคดิจิทัลที่เข้าถึงได้รวดเร็ว รับทราบถึงผลการประเมินอย่างทันที และในอนาคต นวัตกรรมดังกล่าว ก็จะถูกพัฒนาหรือมีแอปพลิเคชันใหม่เพื่อตอบโจทย์ยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ คุรุสภาลาดพร้าว.

จินตวีร์พร แป้นแก้ว, บุษยา สังขชาติ, และนวพร ดำแสงสวัสดิ์. (2562). การประเมินตามสภาพจริง. *วารสารศึกษาศาสตร์. 30*(1), 22-33.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่10), กรุงเทพ: สุวีริยาสาส์น.

ประเวศ วะสี (2545). *เครือข่ายแห่งปัญญา.* กรุงเทพฯ: ดีไซร์ จำกัด.

ณิฐภา ประวาสุข จิตติมาภรณ์ สีหะวงษ์ เมธี วิสาพรม ประกรณ์ชัย สุพัฒน์. (2564). การพัฒนารูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงอิงสมรรถนะโครงงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวส) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิชญทรรศน์. 16*(3), 15-25.

ศิระ ประเสริฐศักดิ์, อรุณกมล จันทรส, กาญจนา บุญส่ง และนิภา เพชรสม. (2566). การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงในยุคดิจิทัล. *วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์. 6*(2), 83-99.

สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2550). *โลกพลิกโฉม ความมั่งคั่งในนิยามใหม่.* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์การเงินธนาคาร.

อดุลย์ วังศรีคูณ. (2557). การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21: ผลผลิตและแนวทางการพัฒนา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 8*(1), 1-17.

อินทิรา จารุจินดา และพรสิน สุภวาลย์. (2566). *แนวทางการสงเสริมการใชการประเมินตามสภาพจริงของครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. Phranakhon Rajabhat Research Journal (Humanities and Social Sciences). 18*(1), 227-294.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแหงชาติ. (2545). *การนิเทศเพื่อส่งเสริมระบบเพื่อการประกันคุณภาพภายโรงเรียน.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพการศาสนา.

James, M.J. Martin, J.L. and David, A.G. (2005). *Modern food microbiology.* Spinger science business media Inc.

Eric Schmidt and Jared Cohen. (2013). *The New Digital Age: Reshaping the Future of People.* Nations and. Business. London, UK: John Murray.

Toffler Alvin. (1980). *The Third Wave*. New York: William Marrow & Co. Young,